

[Duetoft]

Jeg mener stadig væk, at man ud fra historiske forudsætninger kan lave en styreform, som jeg vil kalde demokratisk, og som indeholder menneskerettigheder og frihedsrettigheder, men som ikke nødvendigvis er et plagiat af den, vi har, for der er mange forskellige historiske forudsætninger. Det sovjetiske folk har aldrig haft demokrati, de skal først lære det. Derfor kan det godt være, man er nødt til at bygge det op på en anden måde. Jeg var faktisk liberal nok til at sige, at jeg ikke vil sætte mig til dommer og sige: I har ikke en fornuftig udvikling før på det tidspunkt, I ligner os fuldstændig. Det var faktisk et forsøg på at være venlig.

Våbenedskæringer drejer sig ikke om antal, men om kapacitet, og så længe det, vi har set, er, at effektiviteten i det sovjetiske forsvar er lige så god i dag, som den var tidligere, at man udskifter gamle ubåde med nye, der kan sejle længere, gå dybere ned og sejle hurtigere, så længe mener jeg ikke, der er basis for, at vi i Vesten blåøjet fjerner et tilsvarende antal. Det drejer sig om slagkraft, det drejer sig om kapacitet, og så længe man i virkeligheden kun moderniserer, men bibeholder den kapacitet, man havde i forvejen, bare på et mindre antal våben, mener jeg ikke, der er nogen grund til at opgive den vestlige sikkerhedspolitik. Det var det, jeg forsøgte at forklare.

Bjørn Elmqvist (V):

Jeg vil godt gøre et par ganske få bemærkninger om Baltikumproblematikken. Jeg mener, vi må være meget opmærksom på tidsfaktoren. Det ville være meget uheldig timing, hvis vi i dag skabte det nødvendige grundlag for at oprette konsulater i de baltiske lande. Det er et synspunkt, som jeg ved flere lejligheder har fornemmet møder fuld forståelse hos repræsentanter for de baltiske lande.

I sidste uge efter miljøkonferencen var der en sovjetisk delegation, som blev i Folketinget nogen tid, og den mødte forskellige partiers repræsentanter. Da vi havde møde med den, var der i hvert fald en klar forståelse fra den baltiske deltagerdelegation for, at det ville være et forkert tidspunkt nu, om vi skabte den nødvendige basis for en konsulatsaftale med Moskva, der omfattede de baltiske lande.

Det skal selvfølgelig ikke udelukke, at der på et senere tidspunkt kan være bedre chancer for, at det kan lade sig gøre – på ingen måde – men

som det tegner i øjeblikket, må det være ad mere uofficielle kanaler, at vi øger vore forbindelser til Baltikum.

Jeg vil dernæst ganske kort kommentere det, som hr. Riishøj just sagde om fransk og engelsk bekymring for tysk genforening. Som jeg opfatter det, er bekymringen størst, hvis genforeningen sker uden for rammerne af det europæiske samarbejde, uden for EF f.eks., men hvis det er noget, der kan ske i forbindelse med eller inden for EF engang ad åre, tror jeg ikke, denne bekymring er særlig stor. Tværtimod.

Til hr. Gade vil jeg om det dagsordenspunkt, hvor han indfortolker COCOM, sige, at det må være den del af det, der hedder »i EF og andre organisationer at arbejde for bedre vilkår for samhandel og teknologisk samarbejde med de reformvenlige af disse lande«.

Det fortolker vi også bredt. Det kan omfatte Eureka, hvor man også har teknologisk samarbejde, og det er klart, at der i øjeblikket i Eureka-samarbejdet er visse begrænsninger. Der er grænser for, hvor vidt man kan gå, og disse grænser sættes først og fremmest af de såkaldte COCOM-regler. Derfor er vi helt enige i det tilfald, som udenrigsministeren har givet, at der kan være anledning til at nyurdere disse regler. Dermed være ikke sagt, at COCOM fuldstændig kan afskaffes, og at der kan blive totalt frit samarbejde og fri samhandel på det teknologiske område, men at vi kan overveje, hvor nye grænser kan sættes. Det er vi også helt med på.

Til sidst et par bemærkninger til Fremskridtspartiet. Jeg hæftede mig ved, hvad hr. Knud Lind sagde for lidt siden, at der for tiden overhovedet ingen forskel er på Kina og Sovjetunionen, hvad menneskerettigheder angår. Det synes jeg nok er en kraftig misforståelse, der gør sig gældende, og hvis det er det, der bl.a. ligger til grund for, at Fremskridtspartiet ikke kan stemme for vores dagsorden, vil jeg bede hr. Knud Lind snakke med andre i sit parti, om der ikke skulle være nogen, der kan informere ham om det. Det, der skete i juni måned på Den Himmelske Freds Plads i Peking, er dog immervæk en kraftig lærestreg for alle, som troede, at man kunne håbe på en reformvenlig udvikling i Kina. Noget tilsvarende har vi heldigvis ikke set i Sovjetunionen.

Hvis der skulle være tale om, at vi sætter flere midler af, spørger jeg: Hvad med at ompriorite-